

Nå kan du bla gjennom i alle tidligere norske golfmagasiner digitalt

359 golfmagasiner, inkludert det aller første magasinet Golf fra 1950, ligger nå tilgjengelig på Nasjonalbibliotekets digitale arkiver.

Av: Nicolai Landmark, Norsk Golf – 25.11.2022

Har du noen lurt på hvordan tidenes første Norsk Golf så ut? Eller hva som var på forsiden av det aller første norske golfmagasinet?

I Nasjonalbibliotekets arkiver kan du nå se tilbake på alle store og små norske golføyeblikk i digitalform. Norges Golfforbunds faggruppe for golfhistorie har de siste årene lagt mye tid og arbeid med å gi norske golf- og historieinteresserte en ny måte å bla gjennom historien på.

Siden 1950-tallet har det vært tre magasiner som har dekket Golf-Norge i en eller annen form, og nå har alle disse blitt gjort [tilgjengelig for allmennheten](#).

Det aller første magasinet om golf i Norge ble utgitt av Oslo Golfklubb. Med det klare og tydelige navnet «Golf», ble det utgitt for aller første gang i 1950, men tidsskriftet levde kun i fire år frem til 1954.

Deretter tok Stavanger Golfklubb over stafettpinnen og grunnla magasinet «Golfentusiast» i 1956. Dette skulle i utgangspunktet kun være et blad for klubbens egne medlemmer, men som utviklet seg til å bli hele Norges golfblad.

Det tidligere Stavanger-baserte bladet levde i sin drakt frem til 1996, men da byttet den navn til *Norsk Golf* – det tidsskriftet du leser nå.

Faggruppe golfhistorie.

Underlag er hentet fra enkeltforfattere, Norsk Golf, NGFs arkiv, direkte fra klubbene og klubbenes websider.

Nasjonalbiblioteket | Nettbiblioteket

Søk i Nettbiblioteket

Logg inn

Alt Bøker Aviser Bilder Tidsskrift Radio Kart Brev og manuskripter Musikk Noter Musikkmanuskripter Plakater Programrapporter

Nullstill x

Filter 359 Treff i tidsskrift

Sortering: Nyeste først

Tittel: golf*

Vis alle objekter

Søk etter tidskriftstavn

golf*

Søk etter tema/ernne

Søk etter ISSN

DATO

Fra dato

dd.mm.åååå

Til dato

dd.mm.åååå

Søk

2020 - 2022 12

2010 - 2019 48

1990 - 1999 74

Dette er portalen hvor du kan bla i 359 norske golfmagasiner. (Skjermdump: Nasjonalbiblioteket)

Lettere å søke digitalt

Arbeidet med å digitalisere litt over 70 år med golfmagasiner har vært en tidkrevende og lang prosess. For primus motor og en av de største initiativtakerne, Jens N. Engelstad, var bakgrunnen til arbeidet i grunnen ganske enkel:

- For vårt arbeid i historiegruppen er det mye lettere å søke i digitale arkiver fremfor å bla og bla i mange magasiner i håp om å finne det man leter etter, forteller Engelstad.
- Vi etablerte [nettsiden om golfhistorie](#) i 2012, og behovet for effektive søk i de gamle bladene var kimen til faggruppens arbeid med å få digitalisert og publisert alle bladene, legger han til.

Diverse utklipp og forsider av norske golfmagasiner (Skjermdump: Nasjonalbiblioteket)

78-åringen er leder av faggruppen, og har stått i bresjen for å gi folket muligheten til å digitalt bla i tusenvis av sider med norsk golfhistorie.

Nå både håper og tror han at flere vil få glede av det digitale arkivet.

Faggruppe golfhistorie.

Underlag er hentet fra enkeltforfattere, Norsk Golf, NGFs arkiv, direkte fra klubbene og klubbenes websider.

De aller fleste mennesker har en interesse for historie, og det er dem vi håper skal bruke dette verktøyet. Det burde være interessant for mange golfere å gå tilbake og se på historien til sin egen klubb, spillere man interesserer seg for eller andre historiske øyeblikk i golfen, sier Engelstad.

Et verdifullt arbeid

Ansvarlig redaktør i Norsk Golf, Tom Erik Andersen, fullroser Engelstad og historiegruppa for deres arbeid.

- I løpet av 70 år er det sagt og skrevet mye om golf i Norge. Å få samlet alt dette i søkbart, digitalt arkiv er en stor og viktig jobb. Det er verdifullt ikke bare for den som leter etter noe spesielt, men har også historisk verdi. Arkivet gir Golf-Norge notoritet, og sikrer at den norske golfhistorien – og historiene – blir tatt vare på for ettertiden, sier Andersen.

Hva gleder du deg mest til med å bruke dette verktøyet selv?"

- Det er flere ting. Aller mest ser jeg fram til å dukke ned i noen av de eldste utgavene for å forstå bedre hvor vi kommer fra og hva som preget debattene den gang. Blader og magasiner gir oss en annen fortelling enn historiske bøker. Hver for seg tegner de et bilde av hva folk var opptatt av akkurat der og da. Det kan vi lære av.
- Og samtidig er garantert mye å humre av underveis, tillegger redaktøren, som håper at historiegruppa vil fortsette sitt verdifulle gravearbeid

Ansvarlig redaktør Tom Erik Andersen gleder seg til å dypdykke i norsk golfhistorie. (Foto: NGF)

Ni år lang prosess

Det er naturlig for Jens Engelstad å jobbe med golfhistorie, først og fremst fordi historie er en stor del av hans liv, samt at han har vært aktiv golfer i 55 år. Arbeidet med å få alle tidligere nummere på nett startet for ni år siden, i 2013.

Først og fremst var det et ønske for oss i historiegruppen å ha et søkbart arkiv av historien, men også Nasjonalbiblioteket så tydelig den allmenne interessen av et slikt arkiv. I dialog

med dem dukket det dog opp en problemstilling - vi ikke hadde tenkt over – opphavsretten, mimres han.

For at Nasjonalbiblioteket skulle digitalisere, arkivere og publisere tidligere golfmagasiner, ble det tidlig klart at golf forbundet måtte sitte på alt av opphavsrett og ha åndsverksloven på sin side. Dermed gikk turen videre for Engelstad og Anna Dønnestad, tidligere generalsekretær i NGF, til Kopinor, en medlemsorganisasjon som tegner avtaler mellom parter for å sikre rettigheter til diverse åndsverk.

Der ble det laget en avtalelisens, godkjent av Kulturdepartement, som sikrer at fagpressen og andre organisasjoner kan forhandle frem lignende avtaler med Kopinor, slik at de også kan publisere blader de ikke ellers kan skaffe opphavsretten for.

Stor eller liten ball?

I de senere år har diskusjonens bølger gått høyt og hvorvidt den store, amerikanske ball eller den lille, engelske ballen er den beste.

De fleste er vel litt usikre på hva forskjellen mellom de to ballene egentlig er, og det kan være nyttig å belyse dette spørsmål noe.

Størrelsen på den amerikanske ballen er 1,68 inches i diameter, mens den engelske er 1,62 inches.

Størrelsesforskjellen i seg selv er jo uinteressant, virkningen av de to størrelser derimot, kan være av stor betydning.

Studerer vi en golfball, vil vi se at den har en mengde fordypninger, et slags ruglete mønster. Dette mønsteret er ikke satt på for syns skyld, men for at ballen skal få en normal flukt.

Luftmotstanden virker på hele overflaten av ballen. Enhver golfball som går opp i luften, har backspinn, og fordypningene i overflaten, samt ballens størrelse, virker på samme måte som et høyde-rop på et fly.

En større ball vil møte mer luftmotstand og vil bli skrudd høyere opp i luften enn en liten ball. Resultatet må bli et kortere slag.

En liten ball har mindre overflate og vil få en lavere, lengre flukt enn en stor ball.

På lange slag vil derfor den «lille» engelske ball gi en lavere flukt og et lengre slag enn den «store» amerikanske ballen.

Fordelen ved en lav flukt på ballen er åpenbar ved sea-side-baner eller i sterk vind. Generelt kan man si at en lav flukt på ballen er å foretrekke for kontrollens skyld.

Hvor har så den amerikanske ballen sine fordeler?

Den store ballen sitter vesentlig bedre opp på gresset i fairways og roughs, og vil derfor være lettere «å få tak i» for en vanlig spiller.

Det er imidlertid særlig på det kortere spill at den store, amerikanske ballen utmerker seg.

For pitching og approaches vil en stor ball være lettere å beregne enn en liten ball. Riktigheten av dette fenomen kan

man klart se ved å tenke på hvor mye lettere det er å treffe et mål med en fotball enn med en klinkekule.

For putting på dårlige greens er fordelen med en stor ball også ganske klar. En stor ball vil ikke bli forstyrret av ujevnheten i green'en i samme grad som en liten ball. Hvis man forestiller seg en buss og en folkevogn som treffer en «ujevnhets» i veien, vil man merke det mye mindre i en buss, fordi dekkene dekker det meste av ujevnheten.

Altså:

- Den lille (engelske) ball gir et lengre slag,
- den lille ballen får en lavere flukt
- og er dermed lettere å kontrollere i vind,
- den store (amerikanske) ball sitter bedre «oppe» på fairway'en og er lettere å få tak i,
- den store ballen er lettere å beregne i pitching og approaches,
- den store ballen er lettere å putte med på være greens.

Begge størrelser er godkjent i hele verden.

Konklusjon:

For den alminnelige golfer vil nok den store ballen by på så mange fordeler at de ekstra 5–10 meter, som den engelske ballen muligens kan gi, ikke oppveier dem.

Kanskje får vi en almen handicap-vedsettelse på 2, 3 slag i år! J. AZ.

En Scotch De vil huske

Haig

SCOTCH WHISKY

med kjøkknet, kan gjestene selv bestille hva de måtte ønske. Det ble lovet at man skulle kunne gjøre unna en full middag på 15 min. Resultatet vil altså bli mere tid til golfen, (men kanskje litt mindre glede av middagen?).

Selvfolgelig vil alle store hoteller ha egne golfbaner, men nå helt preget av den nye tid: I nær tilknytning til restauranten vil man finne et stort TEE-sted, behagelig skjermet for regn, sol og vind, og utstyrt med store elektroniske paneler. Straks man har slått, vil man på disse kunne avlese ballens hastighet og elevasjonsvinkel, om den hadde slice eller hook, og den sannsynlige slaglengde under de gitte værforhold. På et stort kart over banen vil det så komme frem en rød pil for å vise hvor ballen skulle være å finne.

Mens spilleren nyter sin pjolter kan så caddien gå ut med sin elektroniske «ball finder» for å plukke opp ballen og bringe den tilbake. (Dette skulle i og for seg synes usdvendig, men caddien kan etter kontrakten kreve litt mosjon, og dessuten kan det være moro å få konstatert at apparatene er i orden.)

Som man skjønner kan spillet nå forenkles til disse Tee-slag med føring av en statistikk over dem. For golfenene vil det også bli en vesentlig forandring: De vil ikke lenger få hjem sine menn slappe, våte i klærne og tørre i halsen — snarere tvert om.

De gammeldagse golfbaner vil altså snart bli like sjeldne som to-bente caddier i Texas, så ikke skjønner jeg at Torolf fremdeles driver på med denne hersens dugnaden hver vinter.

Med entusiastisk hilsen
O. F.

Haigs Cup og Trophy 1962

To ekstraturneringer, som nok vil påkalle interessen, vil finne sted i denne sesong. Den første arrangerer «Golfentusiastene» for sine supporters straks greenene åpnes, og den har fått navnet «HAIG'S WHISKY CUP 1962» — noe som forteller hva den går ut på, bortsett da fra 18 hulls Bogeykonkurranse. Premien skal deles ut straks vinneren er klar.

Den andre, «HAIG'S TROPHY 1962», vil elitespillerne kjempe om i en «alle mot alle» turnering over et lengre tidsrom, og den utdeles først til høsten. Premien her er en stor sølvpokal oppsatt av John Haig & Co. Ltd.

Så nå er det bare å sørge for å få pusset opp svingen p.o. Lykke til!

16

17

Debatten på 50-tallet var hvilken ball man skulle bruke; den store amerikanske eller den lille engelske. (Skjermdump: Nasjonalbiblioteket/Golf)

For det tok til slutt flere år for Engelstad og andre involverte å sikre opphavsretten til tidligere golfmagasiner, skrive avtaler som gir Nasjonalbiblioteket retten til å offentliggjøre

alt dette og klargjøre stoffet. Nå håper han denne prosessen vil bli lettere for andre i fremtiden.

I andre enden av tunnelen ønsker historiegruppelederen å rette en takk til samarbeidspartnerne gjennom hele prosessen.

I denne lange prosessen ønsker jeg å rose Kopinor og Nasjonalbiblioteket opp i skyene for samarbeidet om å få alt dette digitalt slik at alle som ønsker kan få gleden av historien, sier han gledelig.

Bevarer norsk kulturarv

Denne tjenesten leveres i samarbeid med Nasjonalbiblioteket, som har det viktig samfunns-ansvaret om å bevare og formidle norsk kulturarv. Ifølge avdelingsdirektøren for digital formidling, Trond Myklebust, inkluderer dette publisering av alle tidligere norske golfmagasiner.

Å gi folk muligheten til å bla i norsk golfhistorie er god ting. Det støtter oppunder vårt oppdrag i å bevare og formidle norsk kulturarv, sier Myklebust.

Digitaliseringen og publiseringen av Golf, Golfentusiasten og Norsk Golf er riktignok bare en veldig liten andel av Nasjonalbibliotekets digitale arkiv.

Denne samlingen er kun 359 tidsskrifter av en samlet database på flere hundretusener. Vi jobber stadig med å få magasiner, aviser og bøker på nett, utdyper avdelingsdirektøren.

Har du lyst til å bla igjennom norsk golfmagasinhistorie selv? Last ned denne veilederen (utarbeidet av NGFs Faggruppe golfhistorie):

[Bruerveiledning-Nasjonalbiblioteket-v1.4](#)

